

**Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра історії України**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та міжнародних відносин

 Юлія ПОДРЕЗ
«02» вересня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ**

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

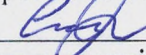
Освітньо-професійна програма Міжнародні відносини

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією ННІ історії, права та міжнародних відносин

«02» вересня 2024 р.

Голова Світлана МОЦАК
кандидат педагогічних наук, доцент

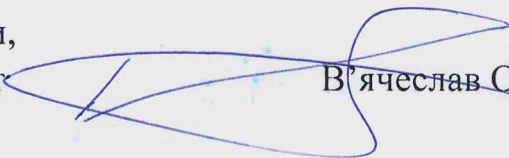
Суми – 2024

Розробник:

Оліцький В'ячеслав Олександрович – кандидат історичних наук, доцент,
завідувач кафедри історії України

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри історії України
Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри історії України,
кандидат історичних наук, доцент

В'ячеслав ОЛІЦЬКИЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 5	Бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		1-й
		Лекції
		24 год.
		Практичні, семінарські
		30 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		94 год.
		Консультації
		2 год.
Загальна кількість годин: 150		Вид контролю: екзамен

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політична географія світу» є формування у свідомості студентів наукових уявлень про просторову організацію політичного життя суспільства і територіальне співвідношення політичних сил, етапи формування та сучасний стан політичної карти світу, політико-географічне положення держав, їх територію та кордони, форми правління та державного устрою.

Інтегральна компетентність:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК 5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК 7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК 8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК 9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК 14. Здатність розуміти закономірності розвитку та самостійно аналізувати ситуацію в країнах і регіонах світу на основі інформації політичного, історичного, економічного, культурного, правового характеру із застосуванням міждисциплінарних та наукових методів досліджень міжнародних відносин.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Політична географія світу» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми. Дисципліна спирається загальні знання таких предметів, як «Географія», «Всесвітня історія». Знання, отримані в результаті вивчення курсу «Політична географія світу» можуть бути використані надалі під час вивчення дисциплін: «Історія, політичні системи та зовнішня політика країн Північної Америки», «Історія, політичні системи і зовнішня політика країн Європи», «Історія, політичні системи та зовнішня політика країн Азії, Африки та Латинської Америки», «Міжнародні економічні відносини», «Сучасні міжнародні відносини та світова політика».

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

ПРН 06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

ПРН 09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів

Поточний контроль														Разом	Сума	Підсум. (екз.)	Загальна сума
Розділ 1		Розділ 2					Розділ 3										
Т 1.1	Т 1.2	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	Т 3.5	Т 3.6	Т 3.7				
Поточний контроль														60	75	25	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	4	4	4	4				

Контроль самостійної роботи																	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	15		

4.1. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, участі у семінарах, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **60 балів:** участь у *семінарах* – підготовка аналітичних звітів та доповідей і пред'явлення результатів в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань / дискусіях, виконання практичних завдань, виконання завдань тестового контролю.

- **15 балів:** опрацювання теоретичного матеріалу, робота з контурною картою, виконання індивідуальних завдань, підготовка рефератів, есе тощо.

Разом – **75 балів.**

Результат підсумкового контролю (екзамен) оцінюється максимум у **25 балів.**

Разом – **100 балів.**

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями:

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
4	Здобувач вищої освіти відповідає на всі питання семінарського заняття, розкриває зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає географічні регіони та субрегіони, країни які до них входять, показує їх на карті та називає столиці; характеризує політичні режими, релігійну приналежність країн, характеризує їх природно-економічне становище; виконує всі завдання, може правильно визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу; висловлює і обґрунтовує власну думку щодо предмету заняття, наводить аргументи на її підтвердження. Під час заняття продемонстрована активність та ініціативність.

3	Здобувач вищої освіти дає відповіді на питання семінарського заняття, відтворює дефініції та пояснює зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає географічні регіони та субрегіони, проте неточно називає країни які до них входять та показує їх на карті; завдання виконує з неістотними помилками; може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу, допускаючи незначні помилки.
2	Здобувач вищої освіти дає відповіді на більшість питань семінарського заняття, відтворює дефініції загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; з труднощами визначає географічні регіони та субрегіони, з допомогою викладача може називати країни які до них входять, показувати їх на карті; завдання виконує з неістотними помилками; не може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу, називаючи при цьому їх ознаки.
1	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не відповідає на питання, що винесені на розгляд, з труднощами виконує завдання, допускаючи змістовні помилки, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття.
0	Відсутність на занятті

4.2. Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента для підсумкового контролю з дисципліни (екзамен)

Бали	Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
21-25	A	Відмінно	Оцінка виставляється за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, творче висвітлення проблем та якісне виконання практичного завдання.
16-20	B	Добре	Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем та не зовсім якісне виконання практичного завдання.
11-15	C		Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, наведення з певною допомогою викладача адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем, виконання практичного завдання з окремими негрубими помилками.
6-10	D	Задовільно	Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка проте відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним виконанням практичного завдання.
1-5	E		Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка містить певні негрубі помилки,

			відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним і неповним виконанням практичного завдання
0	FX	Незадовільно	Оцінка виставляється за неправильну, неповну відповідь, відсутність міцних знань з питань курсу, за неякісне виконання практичного завдання.

4.3 Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	- студент упевнено оперує обсягом навчального матеріалу і застосовує його для розв'язання проблем; - самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; - може характеризувати та аналізувати історичну інформацію; - співвідносити події та процеси за періодами на основі наукової періодизації історичної науки; - знає історіографію розглядуваних проблем; - студент виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати матеріал, наводити чисельні приклади; - вільно користується тематичними картами; - розуміє основні тенденції розвитку історичних проблем слов'янства;
82 - 89	- студент загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - студент робить незначні помилки, користуючись картою; - не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - дає загальну характеристику подій (причини, наслідки, значення); - встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між ними;
74 - 81	- студент загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - студент робить незначні помилки, користуючись картою;

	- не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - не достатньо повно дає характеристику подій (причини, наслідки, значення); - на посередньому рівні встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між ними;
64 - 73	- студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами;
60 - 63	- студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами;
35-59	коли студент дуже слабо володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - впізнає постать чи подію лише за детальним описом; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні "так – ні");
1 - 34	- коли студент зовсім не володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - не впізнає постать чи подію; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні "так – ні");

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 100	A	відмінно

82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни «Політична географія світу» можуть бути:

- усний контроль. Усний контроль здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування. При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань перед усією аудиторією;

- письмовий контроль. Здійснюється за допомогою письмових робіт, які можуть бути короткочасними (15-20 хв.) і протягом усього заняття. Письмовий контроль відрізняється також глибиною діагностики (поверховий зріз чи ґрунтовний аналіз);

- тестовий контроль. Тести – спеціальні завдання, виконання (чи невиконання) яких вказує на наявність (або відсутність) у здобувача вищої освіти певних знань, умінь.

- підготовка доповідей, есе, презентацій. Передбачає виконання здобувачами вищої освіти різних форм завдань.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її постулатів.

Питання для підсумкового контролю:

1. Політична географія світу як наука, її об'єкт і предмет
2. Поняття політичної карти світу та етапи її формування
3. Формування політичної карти світу: стародавній, середньовічний та новий етапи

4. Зміна політичної карти світу після Першої світової війни
5. Зміна політичної карти світу після Другої світової війни
6. Сучасна політична карта світу
7. Підходи до типології країн світу
8. Географічне положення та територія держави
9. Кордони держави та їх функції
10. Внутрішній поділ країн
11. Населення як суб'єкт держави, громадянство, расовий та етнічний склад населення
12. Етнічні процеси у сучасному світі
13. Мовна структура і мовні проблеми держав
14. Природний рух та міграції населення
15. Політико-географічні передумови економічного розвитку
16. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку
17. Міжнародні інтеграційні процеси та їх політико-географічне значення
18. Міждержавні та внутрішньодержавні дезінтеграційні процеси
19. Політичні партії, рухи, блоки
20. Типи виборчих систем та географічні аспекти виборів
21. Вплив виборів на політичне життя суспільства
22. Політична карта Північної Європи
23. Політична карта Західної Європи
24. Політична карта Південної Європи
25. Політична карта Східної Європи
26. Політична карта Західної Азії
27. Політична карта Центральної Азії
28. Політична карта Південної Азії
29. Політична карта Південно-Східної Азії
30. Політична карта Східної Азії
31. Політична карта Північної Африки
32. Політична карта Західної Африки
33. Політична карта Центральної Африки
34. Політична карта Східної Африки
35. Політична карта Південної Африки
36. Політична карта Північної Америки
37. Політична карта Центральної Америки
38. Політична карта Південної Америки
39. Політична карта Карибського басейну
40. Політична карта Австралії та країн Океанії

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Політична географія світу» складається з трьох розділів, які в цілому висвітлюють розвиток релігійних процесів на українських землях та особливості функціонування релігій в різні історичні періоди.

Розділ 1. Загальні питання політичної географії світу

Розділ 2. Держава – основний об’єкт політичної географії

Розділ 3. Регіони і країни світу

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Розділ 1. Загальні питання політичної географії світу

Тема 1.1. Політична географія як наукова дисципліна

Політична географія світу як наука, її об’єкт і предмет. Зв’язок політичної географії з іншими науками. Історія становлення політичної географії. Джерела та методи політико-географічних досліджень. Держава, як основний об’єкт політичної географії.

Тема 1.2. Політична карта світу

Поняття політичної карти світу та етапи її формування. Формування політичної карти світу: стародавній, середньовічний та новий етапи. Зміна політичної карти світу після Першої світової війни. Зміна політичної карти світу після Другої світової війни. Сучасна політична карта світу. Міжнародні організації.

Розділ 2. Держава – основний об’єкт політичної географії

Тема 2.1. Класифікації та типології країн світу

Підходи до типології країн світу. Форми правління. Адміністративно-територіальний поділ. Столиця. Залежні території. Класифікації країн світу.

Тема 2.2. Просторово-територіальна організація держав світу

Географічне положення держави. Територія держави. Кордони держави та їх функції. Внутрішній поділ країн.

Тема 2.3. Етно-демографічні аспекти політичної географії

Населення як суб’єкт держави, громадянство, расовий та етнічний склад населення. Етнічні процеси у сучасному світі. Міжнаціональні відносини у державі. Мовна структура і мовні проблеми держав. Природний рух та міграції населення.

Тема 2.4. Соціально-економічні аспекти політичної географії

Економічний потенціал держав. Політико-географічні передумови економічного розвитку. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного

розвитку. Міжнародні інтеграційні процеси та їх політико-географічне значення. Міждержавні та внутрішньодержавні дезінтеграційні процеси.

Тема 2.5. Електоральна географія

Політичні партії, рухи, блоки. Політична шкала сучасного світу. Формування виборчих округів. Типи виборчих систем та географічні аспекти виборів. Вплив виборів на політичне життя суспільства.

Розділ 3. Регіони і країни світу

Тема 3.1. Країни Північної та Західної Європи

Політична карта Північної Європи. Політична карта Західної Європи. Міжнародні організації. Особливості географічного положення, природні умови та ресурси Північної та Західної Європи. Господарство та транспорт Північної та Західної Європи.

Тема 3.2. Країни Південної та Східної Європи

Політична карта Південної Європи. Політична карта Східної Європи. Міжнародні організації. Особливості географічного положення, природні умови та ресурси Південної та Східної Європи. Господарство та транспорт Південної та Східної Європи.

Тема 3.3. Політико-географічні особливості субрегіонів Азії

Політична карта Західної Азії. Політична карта Центральної Азії. Політична карта Південної Азії. Політична карта Південно-Східної Азії. Політична карта Східної Азії. Політична карта Євразії Азії. Міжнародні організації. Особливості географічного положення, природні умови та ресурси субрегіонів Азії. Господарство та транспорт субрегіонів Азії

Тема 3.4. Політико-географічні особливості Африканського континенту

Політична карта Північної Африки. Політична карта Західної Африки. Політична карта Центральної Африки. Політична карта Східної Африки. Політична карта Південної Африки. Міжнародні організації.

Тема 3.5. Політико-географічні особливості країн Північної та Центральної Америки

Політична карта Північної Америки. Політична карта Центральної Америки. Міжнародні організації. Особливості географічного положення, природні умови та ресурси Північної та Центральної Америки. Господарство та транспорт Північної та Центральної Америки.

Тема 3.6. Політико-географічні особливості країн Південної Америки та Карибського басейну

Політична карта Південної Америки. Політична карта Карибського басейну. Міжнародні організації. Особливості географічного положення,

природні умови та ресурси Південної Америки та Карибського басейну. Господарство та транспорт Південної Америки та Карибського басейну.

Тема 3.7. Політико-географічні особливості Австралії та країн Океанії

Політична карта Австралії та країн Океанії. Політична карта Австралії та країн Океанії. Міжнародні організації. Особливості географічного положення, природні умови та ресурси Австралії та країн Океанії. Господарство та транспорт Австралії та країн Океанії.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
Лекції		Практ.	Конс.	Самост.	
Розділ 1. Загальні питання політичної географії світу					
Тема 1.1 Політична географія як наукова дисципліна	10	2	2		6
Тема 1.2 Політична карта світу	13	2	2		9
Розділ 2. Держава – основний об’єкт політичної географії					
Тема 2.1 Класифікації та типології країн світу	10	2	2		6
Тема 2.2 Просторово-територіальна організація держав світу	10	2	2		6
Тема 2.3 Етно-демографічні аспекти політичної географії	10	2	2		6
Тема 2.4 Соціально-економічні аспекти політичної географії	10	2	2		6
Тема 2.5 Електоральна географія	9		2		7
Розділ 3. Регіони і країни світу					
Тема 3.1 Країни Північної та Західної Європи	10	1	2		7
Тема 3.2 Країни Південної та Східної Європи	10	1	2		7
Тема 3.3 Політико-географічні особливості субрегіонів Азії	16	2	4		10

Тема 3.4 Політико-географічні особливості Африканського континенту	10	2	2		6
Тема 3.5 Політико-географічні особливості країн Північної та Центральної Америки	10	2	2		6
Тема 3.6 Політико-географічні особливості країн Південної Америки та Карибського басейну	10	2	2		6
Тема 3.7 Політико-географічні особливості Австралії та країн Океанії	10	2	2		6
Усього годин	150	24	30	2	94

7.3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політична географія як наукова дисципліна	2
2	Політична карта світу	2
3	Класифікації та типології країн світу	2
4	Просторово-територіальна організація держав світу	2
5	Етно-демографічні аспекти політичної географії	2
6	Соціально-економічні аспекти політичної географії	2
7	Країни Північної та Західної Європи	1
8	Країни Південної та Східної Європи	1
9	Політико-географічні особливості субрегіонів Азії	2
10	Політико-географічні особливості Африканського континенту	2
11	Політико-географічні особливості країн Північної та Центральної Америки	2
12	Політико-географічні особливості країн Південної Америки та Карибського басейну	2
13	Політико-географічні особливості Австралії та країн Океанії	2
Усього годин		24

7.4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політична географія як наукова дисципліна	6
2	Політична карта світу	9
3	Класифікації та типології країн світу	6
4	Просторово-територіальна організація держав світу	6
5	Етно-демографічні аспекти політичної географії	6
6	Соціально-економічні аспекти політичної географії	6
7	Електоральна географія	7
8	Країни Північної та Західної Європи	7
9	Країни Південної та Східної Європи	7
10	Політико-географічні особливості субрегіонів Азії	10
11	Політико-географічні особливості Африканського континенту	6
12	Політико-географічні особливості країн Північної та Центральної Америки	6
13	Політико-географічні особливості країн Південної Америки та Карибського басейну	6
14	Політико-географічні особливості Австралії та країн Океанії	6
Усього годин		30

7.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політична географія як наукова дисципліна	2
2	Політична карта світу	2
3	Класифікації та типології країн світу	2
4	Просторово-територіальна організація держав світу	2
5	Етно-демографічні аспекти політичної географії	2
6	Соціально-економічні аспекти політичної географії	2
7	Електоральна географія	2

8	Країни Північної та Західної Європи	2
9	Країни Південної та Східної Європи	2
10	Політико-географічні особливості субрегіонів Азії	4
11	Політико-географічні особливості Африканського континенту	2
12	Політико-географічні особливості країн Північної та Центральної Америки	2
13	Політико-географічні особливості країн Південної Америки та Карибського басейну	2
14	Політико-географічні особливості Австралії та країн Океанії	2
Усього годин		94

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. посіб. К.: Академія, 2014.
2. Білецький М. І. Соціальна географія: навч. посібник / М.І. Білецький, І.В. Ванда, Л.І. Котик. Львів : Простір-М, 2015.
3. Блій де Г. Географія: світи, регіони, концепти / пер. з англ.; передмова та розділ «Україна» О. І. Шаблія. К.: Либідь, 2004.
4. Геращенко О. Економіка ХХІ: країни, підприємства, людини / пер. з рос. М.В. Скоробогатова. Х.: Фоліо, 2016.
5. Глобальна економіка: Підручник / за заг. ред. Д. Антонюка. І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя: ЗІЕІТ – ФОБ Мокшанов В.В. 2017.
6. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012.
7. Гольцов А.Г. Політична географія світу: навчальний посібник. К., 2007.
8. Економіка зарубіжних країн: навчальний посібник для вузів / А.П. Голіков, О.Г. Дейнека та ін. К.: Центр учбової літератури, 2008.
9. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / М. С. Дорошко, Р. А. Кривонос та ін. К.: Ніка-Центр, 2009.
10. Мартинюк В.О., Троян С.С. Політична географія та геополітика: Словник-довідник. К.: НМЦ ВО, 2005.
11. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посіб. К.: Знання, 2015.

12. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський та ін.; за ред. Б.П. Яценка. К.: Либідь, 2007.
13. Стафійчук В.І. Політична географія світу. Херсон, 2016.
14. Сюткін С.І. Політична географія: навчальний посібник. Суми, 2017.

Додаткові:

1. Atkinson R. D., Lind M. National Developmentalism: From Forgotten Tradition to New Consensus. *American Affairs*. 2019. Volume III, №2. P. 165–191.
2. Benchak O. Institutional, socio-economic and socio-cultural dimensions of cross-border interactions from the perspective of systems theory. Scientific discussion. Praha, Czech Republic, 2020. Vol 2. № 48. P. 13–19.
3. Fellmann J. Human Geography: Landscapes of human activities. Boston: McGraw Hill, 2009.
4. Holden J. An Introduction to Physical Geography and the Environment. N.Y.: Pearson, 2012.
5. Kaczmarek T. Struktury terytorialno-administracyjne i ich reformy w krajach europejskich. Poznan: Wydawnictwo Naukowe UAM, 2005.
6. Lasoń, A., Torój, A. Anti-liberal, Anti-Establishment or Constituency-driven? Spatial econometric analysis of Polish Parliamentary election results in 2015. *European Spatial Research Policy*. 2019. Volume 26. Number 2, pp. 199–236
7. Mayda Ch. Regional Geography of the United States and Canada: Toward a Sustainable Future. N.Y.: Rowman & Littlefield Publishers, 2012.
8. Migration as Adaptation? / Vinke K., Bergmann J., Blocher J., Upadhyay H., Hoffmann R. *Migration Studies*. 2020. Vol. 8. Is. 4. P. 626–634.
9. Slyvka R. Dynamics of territorial and political conflicts in the world. *Часопис соціально-економічної географії*. 2016. Вип. 21. С. 26–40.
10. Uzun, U. V. Evolution of the idea of Turkic-Turkish cultural expanse in the twentieth century and its political importance for Turkey's geostrategy. *Evropský politický a právní diskurz. European political and law Discourse*. 2016. Vol. 3, Is. 3. P. 33–45.
11. Асиметрична стратегія Ізраїлю в період становлення держави: аналітична доповідь. К.: НІСД, 2018.
12. Барабаш О.В. Владно-ресурсні аспекти геополітики і формування ризиків стосовно країн Латинської Америки і Карибського басейну. Вісник ДонНУ імені Василя Стуса: Політичні науки. 2019. Вип. 1. С. 30–41.
13. Безрукова О.А., Безрукова К.М. Розробка соціально-психологічних критеріїв для класифікації електоральних груп. *Габітус*. 2020. Вип. 14. С. 234–238.

14. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посіб. Х.: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016.
15. Верменич Я. Теоретико-методологічні детермінанти дослідження кордонів та пограничного простору. *Український історичний журнал*. 2020. № 5. С. 130–146.
16. Ветринський І.М. Історичні, соціокультурні та міжнародно-політичні передумови виникнення і становлення Австралійського союзу. *Проблеми всесвітньої історії*. 2020. № 3 (12). С. 68–90.
17. Вовчук Л., Кравець О. Розвиток політичних і дипломатичних відносини між КНР та країнами Латинської Америки (1990-ті – 2020 рр.). *Старожитності Лукомор'я*. 2021. № 1. С. 109-117.
18. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посібник / за ред. Я.Б. Олійника, І.Г. Смирнова та ін. К.: Знання, 2011.
19. Герчанівська П.Е. Етнічна та національна ідентичності: вектори розвитку. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 4. С. 3–8.
20. Гончаренко А. В. Велика Британія та еволюція колоніальної системи (кінець XIX – початок XX ст.) / А.В. Гончаренко, Т.О. Сафонова. *Сумський історико-архівний журнал*. 2020. № XXXV. С. 60–71.
21. Гончарук А. Соціалізм із китайською специфікою в боротьбі з коронавірусом. *Україна-Китай*. 2020. №1 (19). С. 8-13.
22. Гребінко А.В., Буглай Н.М. Кінець епохи колоніалізму як чинник європейської політики Великобританії (1940–1950-ті рр.). *Український історичний журнал*. 2020. № 5. С. 103–119.
23. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний довідник К.: МАПА, 2005.
24. Джадт Т. Після війни. Історія Європи від 1945 року / Переклад з англійської Катерина Зарембо. К.: «Наш Формат», 2020.
25. Дмитренко Г., Головач Н. Людиноцентрична сутність економічного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29.
26. Дністрянський М. Проблеми неврегульованості політичного статусу територій як чинник поглиблення суперечностей у міжнародних відносинах / М. Дністрянський, Г. Копачинська, Н. Дністрянська. *Економічна та соціальна географія. Наукові записки*. 2021. № 2. С. 74–81.
27. Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник. Львів, 2014.
28. Довідковий атлас світу / В. В. Молочко, Ж. Є. Бонк, І. Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП «Картографія», 2010.
29. Дубовик В. Демократизація та євроінтеграція: роль ОБСЄ. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 244–247.

30. Економічна і соціальна географія країн світу: навч. посібник / за ред. С.П. Кузика. Львів: Світ, 2005.
31. Задорожна С.М. Загальні принципи в класичному міжнародному праві: від Вестфальського миру до ООН / С.М. Задорожна, Н.В. Кирилюк, А.З. Маник. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 381–385.
32. Застава О. Міграційна політика ЄС у контексті безпеки країн Європейського союзу. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 1. С. 276–281.
33. Зубченко О.С. Вибори у контексті соціально-гуманітарних дисциплін. *International scientific conference*. (Venice, Italy, December 28–29). 2021. С. 84–87.
34. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015.
35. Кобилянська Л.М., Каїра Л.Г. До питань розвитку інтеграційних процесів в умовах глобалізації. *Економічний простір*. 2020. № 156. С. 37–40.
36. Ковач Л. Вплив соціально-економічних чинників на етнополітичні процеси: теоретико-методологічні засади дослідження. *Соціум. Документ. Комунікація. Серія «Історичні науки»*. 2021. № 13. С. 311–330.
37. Колесніченко М. Деякі аспекти осмислення етнічної диверсифікації сучасного світу. *Еволюція: наукові, освітні, соціальні проекти*. 2020. № 4. С. 53–66.
38. Комліченко А. А. Південно-Східна Азія як стратегічний регіон у зовнішньополітичній стратегії КНР. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. 2020. 3(1). С. 180-187.
39. Копча В.В. Сучасна держава: основні підходи до розуміння. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020 № 43. С. 13–17.
40. Коровій Я. Оцінювання прогресу запровадження інновацій у сільському господарстві задля сталого розвитку регіону Європи і Центральної Азії. *Галицький економічний вісник*. 2019. Том 59. № 4. С. 112–121.
41. Кузик С. Географія світового господарства: навч. посібник / С. Кузик, О. Мамчур, І. Ванда. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014.
42. Кузик С.П. Політична географія світу: навчальний посібник. Львів, 2002.
43. Кулаковський П.М. Країни світу: державний устрій. Навчально-наочний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021.
44. Лавер О. Етнічні конфлікти і міграційні процеси в країнах ЄС: соціолого-політологічний аспект (2017–2020 рр.). *Геополітика України: історія і сучасність*. 2020. № 1(4). С. 74–82.

45. Ливдар М. Трудова міграція в Європі та її вплив на Україну/ М. Ливдар, Л. Федевич, Н. Буковська. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24.
46. Мальська М.П., Антонюк Н.В. Країнознавство: теорія та практика. К., 2012.
47. Масляк П.О. Країнознавство. Підручник. К.: Знання, 2008.
48. Матвійчук Н.В., Макарчук Б.Р. Діджиталізація публічної дипломатії Сполучених Штатів Америки за президентства Дональда Трампа. *Політичне життя*. 2020. № 2. С. 130–134.
49. Милосердна І.М., Краснопольська Т.М. Азіатсько-Тихоокеанський регіон та проєкти його розвитку: кінець ХХ – початок ХХІ століття. *Актуальні проблеми політики*. 2020. Вип. 65. С. 130–138.
50. Мідделаар Л. Перехід до Європи: Як континент став союзом / пер. з англ. О. Панича. К.: Дух і літера, 2018.
51. Овчиннікова О.Р. Моделі регіональної міграції населення. *Інтелект ХХІ: наук. журнал*. 2017. № 4. С. 27–32.
52. Олійник Я.Б. Географічне країнознавство/ Я.Б. Олійник, Б.П. Яценко, О.О. Любіцева; за наук. ред. Я.Б. Олійника, Б.П. Яценко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2015.
53. Панов А.В. Територіальний устрій Франції та Італії – уроки для України: монографія. Ужгород: ПП «АУТДОР – ШАРК», 2015.
54. Пилип'юк К. Еволюція політичної пропаганди США у контексті геополітичного протиборства постбіполярної доби. *Медіафорум*. 2020. № 8. С. 86–101.
55. Поліщук І.О. Феномен електоральної культури у транзитивних суспільствах. *Політологічний вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2018. № 80. С. 46–52.
56. Поліщук В.В. Концептуальні характеристики міграційних процесів та їх вплив на соціально-економічний розвиток держави. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 64. С. 64–72.
57. Роянова І. Демілітаризовані й нейтралізовані території в міжнародному гуманітарному праві. *Юридичний вісник*. 2020. № 4. С. 201–209.
58. Світова економіка: навч. посібник / за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвинової. К.: ЦУЛ, 2010.
59. Сенишин Н.В. Сутність, зміст і форми територіальної організації влади держави. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. № 2. Т. 31 (70). С. 190–198.
60. Сенор Д. Країна стартапів. Історія ізраїльського економічного дива / пер. з англ. М. Лузіної. К.: Yakaboo Publishing, 2018.
61. Стафійчук В.І. Політична географія світу. Херсон, 2016.

62. Стебляк Д.М. Становлення та розвиток протестантського фундаменталізму в Сполучених Штатах Америки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Регіональні студії*. 2020. № 20. С. 59–63.
63. Стегній О.Г. Емпірична ідентифікація компетентності респондентів у масових опитуваннях. *Український соціум*. 2021. № 2. С. 124–139.
64. Стецький В.В., Котик Л.І. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Центральна та Південно-Східна Європа, Східна Балтія): навч. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018.
65. Сюткін С.І. Регіональна соціально-економічна географія світу. Суми, 2017.
66. Тесфайє Л. Поєднання старих і нових інституціональних підходів у дослідженні форм правління та політичних режимів. *Грані*. 2021. Т. 24. № 6. С. 109–116.
67. Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: навчальний посібник. Львів, 2006.
68. Узун Ю. В. Привласнення простору: організація взаємодії в складних політичних системах: монографія. Одеса: Фенікс, 2021.
69. Федунь О., Шаран О. Діяльність Організації об'єднаних націй щодо протидії сепаратизму в європейських державах. *Вісник Львівського університету. Серія філософ-політолог. студії*. 2020. Вип. 30. С. 212–219.
70. Хімченко С.В. Президентська форма правління: роль глави держави і його місце в державно-правовому механізмі. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. Ч. 2. С. 99–102.
71. Хомутенко Л.І., Хомутенко А.В. Теоретичне підґрунтя формування об'єднаної Європи. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № (4(90)). С. 126–132.
72. Шаблій О. Суспільна географія: у 3-х кн. / О. Шаблій. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. Кн. 1, Кн. 2; 2017. Кн. 3.
73. Швець С.М. Еволюція теоретичних течій ендогенного зростання. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. С. 1–6.